

OĞUZ ATAY • Oyunlarla Yaşayanlar

İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1985-2024, İstanbul (37 baskı)

İletişim Yayınları 3617 • Oğuz Atay Bütün Eserleri Dizisi 3
ISBN-13: 978-975-05-3904-6
© 1985 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM (CİLTİ ÖZEL BASIM)
1. Baskı 2025, İstanbul

KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Ahmet Abbas

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44870
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/41
Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 32 38
CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6
Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

OĞUZ ATAY

Oyunlarla Yaşayanlar

iletişim

OGUZ ATAY 1934'te Inebolu'da doğdu. Ankara Maarif Koleji'ni, İTÜ İnşaat Fakültesi'ni bitirdi. 1960'ta İDMMA İnşaat Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı. *Tutunamayanlar*'ı yayımlamasının (1971-1972) ardından, önemli bir tartışmanın odağına yer aldı. TRT 1970 Roman Ödülü'nü kazanan *Tutunamayanlar*'ı kısa bir süre sonra, 1973 yılında *Tehlikeli Oyunlar* adlı ikinci romanı izledi. Hikâyelerini *Korkuyu Beklerken* başlığı altında topladı. 1911-1967 arasında yaşamış hocası Prof. Mustafa İnan'ın hayatını romanlaştırarak *Bir Bilim Adamının Romanı*'nı yazdı. *Oyunlarla Yaşayanlar* adlı tiyatro eseri Devlet Tiyatroları'nda sahnelendi. Atay 13 Aralık 1977'de, büyük projesi "Türkiye'nin Ruhu"nu yazamadan hayata gözlerini yumdu.

KİŞİLER

COŞKUN ERMİŞ, emekli tarih öğretmeni
(45-50 yaşlarında)

CEMİLE, karısı (aynı yaşta)

ÜMİT, oğlu (16 yaşında)

SAFFET SÖYLEMEZOĞLU, tiyatro oyuncusu
(30 yaşlarında)

SERVET DUYGULU, tiyatro sahibi ve oyuncusu
(50 yaşlarında)

EMEL SEVİNİR, tiyatro oyuncusu (25 yaşında)

SAADET NİNE, Cemile'nin annesi

Komşu Kadın, garsonlar, müzik Hocası, komiser,
icra Memuru.

NOT: Garsonlar, müzik hocası, komiser ve icra memurunu aynı oyuncu canlandırır.

Olay büyük şehirde geçer.

Sahne iki parçaya ayrılmıştır. Sahnenin, seyirciye göre, sol tarafında Coşkun Ermiş'in evi yer alır. Sahnenin sağ tarafı boştur; Coşkun'un evinde yer alan olaylar sırasında bu bölüm karanlıktır. Evin dışında geçen sahneler, bu boş bölümde oynanır; bu sırada da Coşkun'un evi karanlıktır. Bazı paralel oyunlarda iki bölüm de aydınlatılır.

Coşkun Ermiş'in evi çok renkli ve ayrıntılıdır; evin dışındaki sahnelerse, son derece sade ve şematik dekorlar içinde yer alır; bu sahnelerde ışık da oldukça azdır, böylece ev dışındaki olayların gerçekten yaşanıp yaşanmadığı ya da Coşkun'un evinin dışında kesin olarak yaşayıp yaşamadığı konusunda bir kuşku vardır.

BİRİNCİ PERDE

Büyük şehrin küçük bir mahallesinde Coşkun Ermiş'in ahşap evi, oturma, yemek ve çalışma odası olarak kullanılan ve dış kapıdan doğrudan doğruya girilen büyük oda, ortada yuvarlak bir yemek masası, sağda –yönlere seyirciye göredir– küçük bir çalışma masası, solda bir kitaplık. İki koltuk, bir kanape, birkaç sandalye ve sehpa. Eşya genellikle eskidir, arasında bir iki yeni mobilya görünür. Her şey biraz üst üste. Duvarlar resimlerle dolu: büyükannelerin, büyükbabaların kahverengi fotoğrafları, büyük adamların resimleri: Napolyon, İskender, Hindenburg (ya da onun gibi bir alman), Nelson (ya da sarışın bir batılı kumandan), Fatih Sultan Mehmet, Kanuni, bir arap ileri geleni, bir hint şairi, bir çin filozofu... bir iki minyatür, birkaç tablo: Osman Hamdi Bey, Namık İsmail, Rembrandt, Van Gogh. Dürer... Duvarlara tutturulmuş küçük raflarda bir termometre, biblolar, çanaklar... duvarlara asılı süslü yazılmış atasözleri. Çalışma masası kâğıt ve eski kitaplarla doludur; yalnız bunlar karma karışık bir biçimdedir ve

masanın üzerinde uzun süredir çalışılmadığı belli olur. Sokak kapısının yanında bir portmanto, üst kısmında eski başlıklar: fötr şapka, kalpak, kasket ve kısa kenarlı spor şapkalar... Portmantonun çivilerinden birine asılmış bir keman kutusu, ayakkabılığın üstüne bırakılmış bir bağlama, çalışma masasının yanında bir nota seh-pası; masanın üstünde notalar... Koridora yakın bir kö-mür sobası; uzun baca koridorda kaybolur. Sokak kapı-sına yakın, duvara dayalı bir boy aynası. Çalışma ma-sasının karşısındaki duvarda bir pencere.

Coşkun kanapede oturur ve elindeki kitabı biraz sı-kıntıyla okur. Yanında Saadet Nine bir albüme bakmak-tadır. Yemek masasının üzerinde bulunan kâğıtları oku-yan Saffet ellerini çenesine dayamış, kâğıtlara iyice eğil-miş. Çevresiyle ilgisi kesilmiş gibidir; arada bir başını sallar, tavana bakar. Karşısında Ümit ciddi bir tavırla bir şeyler yazmaktadır. Boy aynasının önünde Cemile, komşu kadının elbisesinin üstüne iğnelerle tutturmuş ol-duğu elbiseyi prova eder.

Coşkun elindeki kitabı bırakır, yerinden kalkar ve ki-taplığın önüne giderek kitapları gözleriyle inceler, başı-nı sallar, çevresine bakar; gözü çalışma masasına takı-lır, masanın yanına gider ve kâğıtların altında ortasın-dan açık duran bir kitabı seçer ve kâğıtları devirmeden onu almaya çalışır.

ÜMIT (babasına bakmadan): Fransız Büyük Devrimi-nin tarihi kaçtı?

COŞKUN (Aradığı kitabı masadan kurtarmayı başa-rmıştır. Bu arada bazı kâğıtlar yere düşer. Coşkun, bulduğu kitabın açık sayfasına sevinçle bakar): Üç yüz yirmi iki!